

مروری بر برخی از:
انجمن‌های بین‌المللی و ملی
کتابداری و اطلاع‌رسانی

دکتر نصرت ریاحی‌نیا

استاد دانشگاه خوارزمی

حسین بیدختی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

دکتر فاطمه نویدی

دانش‌مخته دکترای دانشگاه خوارزمی

عماد سنگری

دانشجوی دانشگاه خوارزمی

مریم امامی

دانشجوی دکترای دانشگاه خوارزمی

دکتر قاسم آزادی‌احمدآبادی

کارشناس شورای عالی انقلاب فرهنگی

ویراستار:

دکتر سمیه سادات آخشیک

استادیار دانشگاه خوارزمی





کتابخانه ملی و اسنادخانه ایران

عنوان و نام پدیدآور	: مروری بر برخی از: انجمن‌های بین‌المللی و ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی / نصرت ریاحی نیا... [و دیگران] :
مشخصات نشر	: ویراستار سمیه سادات آخشیک.
مشخصات ظاهری	: تهران: چاپار: اساطیر پارسی، ۱۳۹۷.
شابک	: ۲۶۲ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: 978-600-276-097-5
موضوع	: فیا
موضوع	: کتابداری -- انجمن‌ها
موضوع	: Library science -- Societies, etc.
موضوع	: ایفلا
موضوع	: International Federation of Library Associations and Institutions
موضوع	: فدراسیون بین‌المللی اطلاعات و دبیزش (فید)
موضوع	: International Federation for Information and Documentation
موضوع	: انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران
موضوع	: کتابداری -- ایران -- انجمن‌ها
موضوع	: Library science -- Iran -- Societies, etc.
موضوع	: اطلاع‌رسانی -- انجمن‌ها
موضوع	: Information science -- Societies, etc.
موضوع	: کتابخانه -- انجمن‌ها
موضوع	: Libraries -- Societies, etc.
شناسه افزوده	: ریاحی نیا، نصرت، ۱۳۳۵
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ / م۴ / ۲۶۷۲
رده بندی دیویی	: ۰۲۰/۶۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۳۱۷



تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۱۲۱۶۰۲۱۴

تهران - خیابان ولی عصر (عج) - پلاک ۴۰ - نشر چاپار

کوچه نوربخش - پلاک ۴۰ - نشر چاپار

مروری بر برخی از: انجمن‌های بین‌المللی و ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی

دکتر نصرت ریاحی نیا، حسین بیدختی، دکتر فاطمه نورانی

محمود سنگری، مریم امامی، دکتر قاسم آزادی احمدآبادی

ویراستار: دکتر سمیه سادات آخشیک

صفحه‌آرا و طراح جلد: رحیم کبیرصابر

ناظر فنی چاپ: مریم تقضلی

چاپ اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۶-۰۹۷-۵ ISBN: 978-600-276-097-5

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۲۰.۰۰۰ تومان

فهرست مندرجات

۱۳	پیش‌گفتار
۱۵	مقدمه
۱۷	بخش اول: انجمن‌های بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی
۱۹	درآمد
۲۷	فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و موسسات کتابداری (IFLA)
۲۷	معرفی
۲۸	تاریخچه
۳۰	اهداف
۳۰	ارزش‌ها
۳۱	ساختار
۳۲	عضویت
۳۲	انتشارات
۳۴	شاخه‌ها و بخش‌ها
۳۵	جوایز و بورسیه‌ها
۳۷	برنامه‌های راهبردی
۴۰	منابع مالی
۴۱	زبان‌های رسمی
۴۲	ترجمه‌ها
۴۳	مقر اصلی
۴۳	کنفرانس‌ها
۴۸	ایفلا و ایران
۵۱	فدراسیون بین‌المللی اطلاع‌رسانی و دکومانتاسیون (FID)
۵۱	معرفی
۵۲	تاریخچه

۵۵	اهداف
۵۶	ساختار
۵۷	عضویت
۵۸	انتشارات
۵۸	برنامه‌ها
۵۸	منابع مالی
۵۹	ایران و فید
۵۹	پایان فدراسیون فید
۶۱	انجمن بین‌المللی کتابخانه‌ها، مراکز آرشیو و اسناد موسیقی (IAML)
۶۱	عرفی
۶۱	تاریخچه
۶۲	اهداف
۶۳	ساختار
۶۳	عضویت
۶۵	عضویت در انجمن‌های بین‌المللی
۶۶	انتشارات
۶۶	بخش‌ها و کمیته‌ها
۶۸	انتخابات
۶۸	کنفرانس‌ها
۷۱	انجمن کتابداری پزشکی (MLA)
۷۱	معرفی
۷۲	اهداف
۷۴	ساختار
۷۶	کمیته‌ها
۸۳	شعبه‌های منطقه‌ای
۸۴	حوزه‌های تخصصی
۸۴	عضویت
۸۵	جوایز و کمک‌های مالی
۸۹	انتشارات
۹۱	همایش‌های گذشته و آینده
۹۱	آموزش

۹۱.....	پروژه تاریخ شفاهی.....
۹۳.....	انجمن بین‌المللی متخصصان اطلاعات کشاورزی (IAALD).....
۹۳.....	معرفی.....
۹۴.....	اهداف.....
۹۵.....	عضویت.....
۹۷.....	فعالیت‌ها.....
۹۸.....	انتشارات.....
۹۹.....	آموزش و یادگیری.....
۱۰۰.....	کنفرانس‌ها.....
۱۰۳.....	انجمن بین‌المللی کتابخانه‌های حقوق (IALJ).....
۱۰۳.....	معرفی.....
۱۰۳.....	اهداف.....
۱۰۴.....	ساختار.....
۱۰۵.....	عضویت.....
۱۰۶.....	انتشارات.....
۱۰۶.....	کنفرانس‌ها.....
۱۰۹.....	انجمن بین‌المللی کتابداری آموزشگاهی (IADL).....
۱۰۹.....	معرفی.....
۱۱۱.....	چشم‌انداز.....
۱۱۱.....	رسالت.....
۱۱۱.....	اهداف.....
۱۱۲.....	ساختار.....
۱۱۳.....	عضویت.....
۱۱۵.....	انتشارات.....
۱۱۵.....	جوایز و بورسیه‌ها.....
۱۱۸.....	کنفرانس‌ها.....
۱۲۳.....	انجمن ابزارهای بازیابی اطلاعات.....
۱۲۳.....	معرفی.....
۱۲۴.....	چشم‌انداز.....
۱۲۵.....	رسالت.....
۱۲۵.....	اهداف.....
۱۲۵.....	ساختار.....

۱۲۶.....	عضویت.....
۱۲۸.....	انتشارات.....
۱۲۸.....	فعالیت‌های آموزشی.....
۱۲۹.....	فعالیت‌های پژوهشی.....
۱۳۰.....	رویدادهای منظم.....
۱۳۱.....	زیرساخت‌ها و امکانات.....
۱۳۳.....	انجمن حرفه‌مندان مستقل اطلاع‌رسانی (AIP).....
۱۳۳.....	معرفی.....
۱۳۴.....	اهداف.....
۱۳۴.....	ساختار.....
۱۳۶.....	مزایای عضویت.....
۱۳۶.....	جوایز.....
۱۳۸.....	برنامه‌ها و پروژه‌ها.....
۱۳۸.....	مشارکت هم‌کاری.....
۱۳۹.....	شرکای صنعتی.....
۱۳۹.....	منتشور اخلاقی.....
۱۴۰.....	کنفرانس‌ها.....
۱۴۱.....	انجمن کتابداران خاورمیانه (MELA).....
۱۴۱.....	معرفی.....
۱۴۱.....	ساختار.....
۱۴۴.....	عضویت.....
۱۴۵.....	انتشارات.....
۱۴۵.....	برنامه مربیگری.....
۱۴۷.....	جوایز.....
۱۴۹.....	کنفرانس‌ها.....
۱۵۱.....	انجمن بین‌المللی کتابخانه‌های دانشگاه‌های فنی (IATUL).....
۱۵۱.....	معرفی.....
۱۵۲.....	وظایف و اهداف.....
۱۵۳.....	ساختار.....
۱۵۶.....	عضویت.....
۱۵۷.....	حقوق و تعهدات اعضا.....

۱۵۷.....	کنفرانس‌ها.....
۱۵۹.....	بخش دوم: انجمن‌های ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی.....
۱۶۱.....	انجمن کتابداری آمریکا (ALA).....
۱۶۱.....	معرفی.....
۱۶۱.....	رسالت.....
۱۶۲.....	اهداف.....
۱۶۲.....	ارزش‌ها.....
۱۶۲.....	رؤیاهای کلیدی فعالیت.....
۱۶۴.....	دانشگاه.....
۱۶۵.....	کمیته‌ها.....
۱۶۷.....	بخش.....
۱۶۸.....	عضویت.....
۱۶۸.....	انتشارات.....
۱۶۹.....	دستنامه استانداردها.....
۱۷۰.....	جوایز و بورسیه‌ها.....
۱۷۱.....	منشور اخلاقی.....
۱۷۳.....	میزگردها.....
۱۷۴.....	کنفرانس‌ها.....
۱۷۵.....	انجمن کتابداری انگلیس (CILIP).....
۱۷۵.....	معرفی.....
۱۷۷.....	چشم‌انداز.....
۱۷۷.....	رسالت.....
۱۷۷.....	اهداف.....
۱۷۷.....	عضویت.....
۱۷۷.....	جوایز.....
۱۷۸.....	گروه‌های علایق تخصصی.....
۱۸۰.....	کنفرانس‌ها.....
۱۸۱.....	انجمن کتابداری کانادا (CLA).....
۱۸۱.....	معرفی.....
۱۸۱.....	رسالت.....
۱۸۲.....	ارزش‌ها.....

۱۸۲.....	ساختار و مدیریت.....
۱۸۳.....	کمیته‌ها.....
۱۸۴.....	عضویت.....
۱۸۴.....	جوایز و بورسیه‌ها.....
۱۸۵.....	انتشارات.....
۱۸۷.....	انجمن کتابخانه‌های ایتالیا (ATB).....
۱۸۷.....	معرفی.....
۱۸۸.....	فعالیت‌ها.....
۱۸۹.....	فعالیت‌های بین‌المللی.....
۱۹۰.....	عضویت.....
۱۹۰.....	انتشارات.....
۱۹۱.....	بازارهای پژوهشی.....
۱۹۲.....	کتابخانه‌ها.....
۱۹۲.....	گروه‌های مطالعاتی.....
۱۹۴.....	اصول اخلاقی کتابداری.....
۱۹۶.....	کنفرانس‌ها.....
۱۹۹.....	انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای ملی و دانشگاه (SCONUL).....
۱۹۹.....	معرفی.....
۲۰۰.....	تاریخچه.....
۲۰۰.....	بخش‌ها و کمیته‌ها.....
۲۰۰.....	عضویت.....
۲۰۲.....	برنامه راهبردی.....
۲۰۵.....	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا (ALIA).....
۲۰۵.....	معرفی.....
۲۰۵.....	چشم‌انداز.....
۲۰۵.....	رسالت.....
۲۰۶.....	اهداف.....
۲۰۶.....	ارزش‌ها.....
۲۰۶.....	فعالیت‌ها و خدمات.....
۲۰۷.....	ساختار.....
۲۰۸.....	عضویت.....

۲۰۸.....	جوایز.....
۲۰۹.....	استانداردها، سیاست‌ها و راهبردها.....
۲۱۴.....	کنفرانس‌ها.....
۲۱۷.....	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی سلامت در آفریقا (AIBLA).....
۲۱۷.....	معرفی.....
۲۱۷.....	چشم‌انداز.....
۲۱۸.....	اهداف.....
۲۱۸.....	اختار.....
۲۱۹.....	سویت.....
۲۱۹.....	انتشارات.....
۲۲۰.....	کنفرانس‌ها.....
۲۲۱.....	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی آسیا (JICA).....
۲۲۱.....	معرفی.....
۲۲۲.....	ساختار و مدیریت.....
۲۲۳.....	عضویت.....
۲۲۳.....	جایزه.....
۲۲۴.....	انتشارات.....
۲۲۴.....	کنفرانس‌ها.....
۲۲۵.....	انجمن آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی (ALISE).....
۲۲۵.....	معرفی.....
۲۲۶.....	چشم‌انداز.....
۲۲۶.....	رسالت.....
۲۲۷.....	ساختار.....
۲۲۹.....	عضویت.....
۲۳۱.....	انتشارات.....
۲۳۱.....	پژوهش در حوزه آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی.....
۲۳۳.....	کنفرانس‌ها.....
۲۳۵.....	انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ILISA).....
۲۳۵.....	معرفی.....
۲۳۷.....	ساختار.....
۲۳۷.....	چشم‌انداز.....
۲۳۸.....	اهداف.....

۲۳۹.....	ارزش‌ها.....
۲۴۰.....	فعالیت‌ها و وظایف.....
۲۴۰.....	ساختار.....
۲۴۱.....	عضویت.....
۲۴۲.....	منشور اخلاقی.....
۲۴۴.....	شاخه‌های استانی.....
۲۴۵.....	انتشارات.....
۲۴۵.....	رویدادهای انجمن.....
۲۴۵.....	کنگره‌ها.....
۲۴۷.....	فهرست منابع فارسی.....
۲۴۹.....	فهرست منابع غیرفارسی.....
۲۵۳.....	پیوست: پیاژه: انجمن‌های بین‌المللی و ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی در دنیا.....
۲۵۹.....	واژه‌نامه تخصصی فارسی - انگلیسی.....

پیشگفتار

انجمن‌های ملی و بین‌المللی به واسطه نقش بی‌بدیل و تأثیرگذار بر بدنه حرفه‌ها و برقراری ارتباط نزدیک با جامعه مدنی اهمیت بسزایی دارند. سرمایه اصلی این نهادها، خرد جمعی است که به واسطه مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تداوم فعالیت متخصصان و حرفه‌مندان شکل می‌گیرد. این انجمن‌ها به طور عمده به صورت غیرانتفاعی و با هدف سودرسانی به عامه حرفه‌مندان به وظائف علمی، حرفه‌ای و صنفی خود می‌پردازند و افزون بر نزدیک ساختن مرزهای علوم دانشگاهی به واقعیت‌های جوامع، ظرفیت و توانمندی قابل توجهی را برای حرکت بسوی آرمان‌های علمی- اجتماعی فراهم می‌آورند. مرور سابقه علوم و حرفه‌های پوینده، بلند و تراز اول، نشان از همزمانی این رشد و نمو با پیدایش و شکل‌گیری انجمن‌های علمی و حرفه‌ای به شکل هدف‌دار و دغدغه‌مند است. مهمترین شاهد این امر، فعالیت تعداد بی‌شمار انجمن‌ها در رشته‌ها و سطوح مختلف در دنیا به ویژه در کشورهای توسعه‌یافته و پذیرش ضرورت پرداختن به این نهادها به عنوان یکی از ارکان اصلی پیشرفت علوم است.

رصد انجمن‌های ملی و بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی، بی‌شک رشد قابل توجه انجمن‌های این رشته است. نگاهی به اهداف، برنامه‌ها و فعالیت‌های این نهادها نشان از حرکت مدوّن و برنامه‌ریزی شده آن‌ها در چشم‌اندازی بلندمدت و با هدف هدایت و تعیین مسیر برای حرفه‌مندان و متولیان علم کتابداری در نقاط مختلف جهان است. بررسی موقعیت کنونی برجسته‌ترین و شناخته شده‌ترین این انجمن‌ها نه تنها نقش و اهمیت آن‌ها را در پیشبرد اهداف حرفه‌ای و توسعه علم کتابداری در کشورها نشان می‌دهد بلکه بستر مناسبی را برای الگوپذیری، بومی‌سازی و استفاده از

برنامه‌های مشابه در سطح ملی فراهم می‌سازد که بر پایه آن می‌توان برای طرح‌ریزی مناسب‌تر فعالیت‌های انجمنی و ارتقاء وضعیت حرفه‌ای، حقوقی و تخصصی اعضا در کشورمان بهره‌مند شد. بر این اساس، مطالعه انجمن‌های معرفی شده در اثر حاضر می‌تواند برای متولیان اداره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و اعضا و حامیان آن سودمند باشد و به حرکت در جهت تحقق بخشی به اهداف، آرمان‌ها و منافع مشترک این انجمن کمک کند.

مرور فهرست مطالب کتاب پیش‌رو، شمایی کلی از ساختار، اهداف و فعالیت‌های انجمن‌های ملی و بین‌المللی فعال در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی را نمایش می‌دهد. گنجینه معرفی تمامی این انجمن‌ها در اثر حاضر نمی‌گنجد اما در این کتاب تلاش شده تا برخی از مهمترین انجمن‌های شاخص انتخاب و در دو بخش ارائه شوند؛ بخش نخست به معرفی و مرور انجمن‌های بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی اختصاص دارد و بخش دوم این نهادها را در سطح ملی گردآوری و ارائه کرده است. برای مرور دستاوردهای هر انجمن سعی شده تا چارچوبی یکدست به کار گرفته شود، مگر آنکه به اقتضای هر یک فعالیت‌های برخی انجمن‌ها این معرفی در برخی موارد تغییر کرده که البته تلاش بر انجام این کار با کمترین پراکندگی و با رعایت امانت از متن اصلی است. گرچه در تهیه، ترجمه و گردآوری کتاب به اغلب انجمن‌های برجسته و فعالیت‌هایشان پرداخته شده، با این حال از آنجا که نشان دادن تمامی جزئیات فعالیت‌های این نهاد ملی و بین‌المللی و پرداختن به آن‌ها دشوار است، ممکن است اشاره به برخی از انجمن‌ها یا بخشی از فعالیت‌های آن‌ها از نظر دور مانده باشد. انتظار می‌رود خوانندگان این اثر دیدگاه‌های خود را پیرامون محتوای ارائه شده در کتاب حاضر مطرح سازند تا در ویرایش‌های بعدی بتوان برای رفع کاستی‌ها و بهبود متن گام‌های بهتری برداشت.

سمیه سادات آخشیک

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

بهار ۱۳۹۷